

تحلیل فرایند شخصیت‌پردازی در دو نمایشنامه «شب روی سنگفرش خیس» و «یوم من زماننا» بر اساس نظریات مانفرد فیستر

۱- اکرم رضائی*، ۲- احمدرضا صاعدی**

۱- کارشناس ارشد زبان و ادبیات عربی دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران

۲- استادیار زبان و ادبیات عربی دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران

(تاریخ دریافت: ۱۳۹۵/۰۹/۲۵؛ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۶/۰۶/۱۵)

چکیده

در میان آثار ادبی، «نمایشنامه» یا «درام» به عنوان یکی از بارزترین جلوه‌های ادبی در تاریخ ادبیات مطرح بوده‌است و از آن رو که شالوده هنرهای نمایشی است، جایگاه خاصی دارد. نمایشنامه آغازگر و سلسله‌جنبان هنر نمایش است و در کنار شعر و داستان، یکی از سه گونه کلان ادبی به‌شمار می‌رود. در میان عناصر تشکیل‌دهنده درام، «شخصیت» عنصری اساسی است که نمودار کارپرداخت اثر و ساختمایه کانونی هنر نمایش است. اصولاً هر نویسنده‌ای بینش و اعتقاد خود را در آثارش نمایان می‌سازد. از آنجا که بهترین تجلی‌گاه این احساسات و اعتقادات، شخصیت‌های اثر هستند، نحوه پرداخت آن‌ها اهمیت ویژه‌ای دارد. با توجه به اینکه ادبیات نمایشی در ایران و سوریه پیشینه‌ای پررنگ دارد و در این عرصه، درام‌نویسان برجسته‌ای همچون اکبر رادی (در ایران) و سعدلله ونوس (در سوریه) ظهور کرده‌اند، بر آن شدیم تا ضمن شیوه‌ای توصیفی-تحلیلی با تکیه بر نظریات مانفرد فیستر به بررسی تطبیقی تکنیک‌های شخصیت‌پردازی در دو اثر از آثار برجسته این دو نویسنده (نمایشنامه «شب روی سنگفرش خیس» اثر رادی و نمایشنامه «یوم من زماننا» اثر ونوس)، پردازیم. در بررسی این دو اثر نمایشی، ونوس در مقایسه با رادی، بیشتر از تکنیک‌های ضمنی برای پرداخت نقش‌واره‌ها بهره برده‌است. از این رو، مخاطب در پیگیری حوادث نمایش و سرنوشت شخصیت‌ها، ترغیب شده، با آنان همدل و همراه می‌شود و حضور خود را در متن نمایشنامه حس می‌کند.

کلیدواژه‌ها: شخصیت‌پردازی، اکبر رادی، شب روی سنگفرش خیس، سعدلله ونوس، یوم من زماننا.

* E-mail: akram.rezaei68@gmail.com

** E-mail: a.saedi@fgn.ui.ac.ir (نویسنده مسئول)